T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/651
KARAR NO : 2021/623
KARAR TR : 29/11/2021

ÖZET: Davacının davalı Kurum bünyesinde müdür sıfatıyla kapsam dışı personel olarak çalışmakta iken başmühendislik kadrosuna atanması kararının kaldırılması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Serkan UC
Vekili : Av. Kadir ER Av. Mukadder Hande SELLER
Davalı : Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Nuriye Arslan

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı idare bünyesinde Müdür kadrosunda görev yaparken, bu görevden alınarak Başmühendis olarak atanmasına ilişkin 18/01/2021 tarihli ve 62548 sayılı işlemin iptali istemiyle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; davanın iş mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi, E.2021/394 sayılı dosyada 03/06/2021 tarihinde,** verdiği görevlilik kararı ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir;

"...İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 01.03.1996 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan E: 1995/1, K: 1996/1 sayılı ilke kararında "Kapsam Dışı personel olarak belirlenen görev unvanlarını taşıyanların kurumda belli bir süre çalıştıktan sonra sendika ile ilişkisini kesen ve daha çok idareci niteliğindeki personel olduğu, bu ayrımdaki amacın, bu kesimin, yetki ve ücretinin tayin ve takdirinin idareye bırakılması ve statülerinin asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten personele göre yaklaştırılması olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle 4046 sayılı Yasa hükümlerinden, kapsam dışı personelin de kamu personeli sayıldığı sonucu çıkmaktadır." denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; her ne kadar davalı idarece, davacının kapsam dışı personel olduğu ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde istihdam edildiği, dolayısıyla idare ile davacı arasındaki iş ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün özel hukuk hükümlerine tabi olduğu, bu nedenle davanın görev yönünden reddi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmakta ise de; statüsü itibariyle kamu personeli olan davacı ile davalı idare arasındaki ilişkinin idare hukuku ilkelerine dayanan kamu hukuku ilişkisi olduğu ve uyuşmazlığın kamu hukuku prensipleri çerçevesinde çözümlenmesi gerektiği anlaşıldığından, davacının Müdür kadrosundan alınarak Başmühendis olarak atanmasına ilişkin 18.01.2021 tarih ve 62548 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan bu davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli bulunduğu sonucuna ulaşılarak, davalı idarenin görev itirazı yerinde görülmemiştir..."

4. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 22/09/2021 tarihli ve 2021/92177 sayılı görüş yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"(...)Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel" olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim

kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Olayda, 233 sayılı KHK'ya tabi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü; sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 01/03/1996 tarihli ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 22/01/1996 tarihli veE.1995/1, K.1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumlan ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin ek 3. maddesi; "5m Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu dava 18/01/2021 tarihinde gerçekleştirilen işleme karşı 17/03/2021 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeple, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/06/2018 tarihli ve E.-K.2018/359-4U sayılı, 30/09/2019 tarihli ve E.-K.2019/388-586 sayılı ve 22/06/2020 tarihli ve E.-K.2020/342-405 sayılı kararlarında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacı hakkında müdür kadrosundan başmühendis kadrosuna atanmasına yönelik işlemin iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 37. maddesi ile değiştirilen 399 sayılı KHK'nın ek 3. maddesi; *"Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür"* şeklindedir.

7. 27 Mart 2007 tarihli ve 26475 sayılı Resmi Gazete'de sayılı yayımlanıp yürürlüğe giren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün *"Amaç ve Kapsam"* başlıklı 1. maddesi:

"Bu Ana Statünün amacı; 8/6/1984 tarih ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olarak ve söz konusu Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere, Bakanlar Kurulunun 12/5/1997 tarih ve 97/9466 Sayılı kararı ile, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü adı altında teşkil olunan Kamu İktisadi Kuruluşunun hukuki bünye, amaç ve faaliyet konuları, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir."

8. *"Hukuki Bünye"* başlıklı 3. maddesi:

"1. Bu Ana Statü ile teşkil olunan "Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü" Tüzel Kişiliğine sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşudur.

2. Kuruluş; KHK ve bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir..."

9. *"Personele ilişkin hükümler"* başlıklı 25. maddesi:

"Kuruluş ve bağlı ortaklıklarda hizmetler 4857 Sayılı İş Kanunu ile 854 Sayılı Deniz İş Kanunu hükümlerine göre çalışan işçiler (Kapsam içi ve Kapsam dışı) eliyle yürütülür. Kuruluş kapsam dışı personelinin; istihdam şekilleri, atama, göreve son verme, sorumlulukları ve kadro tespiti, ücret, prim, ikramiyeler, yurtdışına gönderme, siyasi faaliyet yasağı vekâlet ücretlerinin dağıtımı ile yönetim kurulu üyesi denetçi ve tasfiye kurulu üyelerinin hakları konusunda 399 sayılı KHK'ye 408 sayılı kararname ile eklenen ek madde 1 misüllü işlem yapılır. Kuruluşun kapsam dışı personeli hakkında 399 sayılı KHK'nın ek birinci maddesinde belirtilen kamu kuruluşlarının 233 sayılı KHK'den önce tabi oldukları iş kanunu hükümleri uygulanır. "

Şeklindedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 29/11/2021 tarihli toplantısında;başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, davalı kurumda müdür olarak görev yapan davacı tarafından, bu görevden alınıp başmühendis kadrosuna atanmasına dair kararın kaldırılması istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

13. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle kapsam dışı personel olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

14. Görev uyuşmazlığına konu dava 17/03/2021 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra açılmıştır. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince 25/10/2017 tarihinden sonra açılan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere iş mahkemelerinde bakılacağı tartışmasızdır.

15. Yukarıda belirtilen husular nazara alındığında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile İstanbul 14. İdare Mahkemesince verilen 03/06/2021 tarihli ve E.2021/394 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 14. İdare Mahkemesince verilen 03/06/2021 tarihli ve E.2021/394 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

29/11/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN